

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ**

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Διεύθυνση

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Σχολή Επιστημών Υγείας και Αγωγής
Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας - Διατροφής
Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη Διαιτολογία - Διατροφή»
Ελ. Βενιζέλου 70,
17671, Αθήνα

Ηλεκτρονική Διεύθυνση

<http://www.ddns.hua.gr>

Γραμματεία Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Νέο κτήριο, Γραφείο 3.3.
τηλ: 210 9549158
fax: 210 9577050
email: esofou@hua.gr

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης

Νέο κτήριο, 1^{ος} όροφος
Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 08:30 - 20:30.
τηλ: 210 9549334-335
fax: 210 9560161
email: library@hua.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	2
Όργανα Λειτουργίας Διδακτορικών Σπουδών.....	4
Προϋποθέσεις εισαγωγής για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής	5
Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής	5
Αίτηση και Δικαιολογητικά.....	6
Διαδικασία Επιλογής Διδακτορικών Φοιτητών	6
Χρονική Διάρκεια.....	7
Επίβλεψη Διδακτορικής Διατριβής.....	7
Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδακτόρων - Προϋποθέσεις Απόκτησης Διδακτορικού Διπλώματος	8
Συγγραφή – Υποστήριξη και Αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής	9
Αναγόρευση υποψηφίου σε διδάκτορα του Τμήματος -Τελετουργικό Αποφοίτησης – Τύπος Διπλώματος	10
Διαγραφή υποψηφίων διδακτόρων	11
Κανόνες δεοντολογίας που αφορούν στα πνευματικά δικαιώματα και τις δημοσιεύσεις	12
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	13
Οδηγίες Συγγραφής Ερευνητικής Πρότασης της Διδακτορικής Διατριβής	13
Οδηγίες Συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής.....	14

Γενικές Διατάξεις

Με τον παρόντα Κανονισμό καθορίζονται η δομή, η λειτουργία και οι προϋποθέσεις εισαγωγής στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, καθώς και οι διαδικασίες εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και απόκτησης του Διδακτορικού Διπλώματος στο Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας – Διατροφής της Σχολής Επιστημών Υγείας και Αγωγής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος ο υποψήφιος διδάκτορας πρέπει να εκπονήσει Διδακτορική Διατριβή σε αντικείμενο που εμπίπτει στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο της Επιστήμης Διαιτολογίας – Διατροφής. Ο τίτλος του Διδακτορικού Διπλώματος είναι δημόσιο έγγραφο και απονέμεται στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος.

Όργανα Λειτουργίας Διδακτορικών Σπουδών

Τα αρμόδια όργανα για την οργάνωση και τη λειτουργία των διδακτορικών σπουδών είναι:

α) η Σύγκλητος

Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του τρίτου κύκλου σπουδών. Εγκρίνει τον Κανονισμό του τρίτου κύκλου σπουδών και το περιεχόμενο όλων των προγραμμάτων σπουδών. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.

β) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συστήνεται σε κάθε Ίδρυμα, αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες του οικείου Ιδρύματος και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 του ν. 4485/2017.

γ) η Συνέλευση του Τμήματος:

Η Συνέλευση του Τμήματος είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις σπουδές τρίτου κύκλου σε επίπεδο Τμήματος και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- αποφασίζει την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής
- συγκροτεί επιτροπές επιλογής και εξέτασης των υποψήφιων διδακτόρων
- εγκρίνει τις αιτήσεις των υποψήφιων για διδακτορικές σπουδές,
- αναθέτει την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής και ορίζει τις συμβουλευτικές και εξεταστικές επιτροπές τους,
- διεκπεραιώνει αιτήματα των υποψηφίων διδακτόρων και των επιβλεπόντων σχετικά με τις διδακτορικές σπουδές
- διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Διδακτορικό Δίπλωμα Σπουδών,
- αναγορεύει τους διδάκτορες
- ορίζει τον Υπεύθυνο Διδακτορικών Σπουδών
- ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

δ) η Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών - ο Υπεύθυνος Διδακτορικών Σπουδών

Η Επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από τους Διευθυντές και Αναπληρωτές Διευθυντές των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και ένα ακόμα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος.

Με απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται ως Υπεύθυνος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος ένας από τους Διευθυντές των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος. Ο Υπεύθυνος Διδακτορικών Σπουδών προεδρεύει της Επιτροπής Διδακτορικών Σπουδών.

Ο Υπεύθυνος των Διδακτορικών Σπουδών και η Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών έχουν την ευθύνη της διοικητικής, οργανωτικής και λειτουργικής διεύθυνσης των διδακτορικών σπουδών. Εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία και την ποιοτική βελτίωση του προγράμματος διδακτορικών σπουδών.

Προϋποθέσεις εισαγωγής για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής

Για την υποβολή αίτησης για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής απαιτείται:

1. Κατοχή α) Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.ΔΕ.) με Ερευνητική Μεταπτυχιακή Διατριβή, στο ευρύτερο πεδίο της επιστήμης της Διατροφής ή ισότιμου τίτλου στο ίδιο ή συναφές αντικείμενο από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή β) κατοχή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (4485/2017, άρθρ. 46). Κάτοχοι Μ.Δ.Ε. που δεν εκπόνησαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών ερευνητική διατριβή δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξης στο πρόγραμμα για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος, εκτός εάν:

α) έχουν αποδεδειγμένη διετή τουλάχιστον ερευνητική απασχόληση σε αναγνωρισμένο ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή
β) εκπονήσουν ερευνητική διατριβή, σύμφωνα με τον κανονισμό του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, πριν ενταχθούν στο Π.Μ.Σ. για Διδακτορική Διατριβή.

2. Επαρκής γνώση της Αγγλικής γλώσσας επιπέδου Γ1. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου Αγγλόφωνου Προγράμματος Σπουδών αναγνωρισμένου από τον ΔΟΑΤΑΠ.

Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

1. Τα μέλη ΔΕΠ που επιθυμούν να επιβλέψουν υποψήφιους διδάκτορες θα καταθέτουν προς έγκριση στην Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών και στη Συνέλευση του Τμήματος τα προτεινόμενα ερευνητικά θέματα για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής δύο (2) φορές κατ' έτος.

2. Το Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας – Διατροφής θα δημοσιοποιεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής δύο (2) φορές κατ' έτος τον Ιούνιο και τον Νοέμβριο. Η πρόσκληση αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος.

3. Η πρόσκληση περιλαμβάνει τα ερευνητικά θέματα, τον Επιβλέποντα Καθηγητή ανά ερευνητικό θέμα, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβολής αίτησης από τους ενδιαφερομένους, τις προϋποθέσεις, όρους, προθεσμίες και διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων.

Αίτηση και Δικαιολογητικά

Οι αιτήσεις των υποψηφίων, θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από τον Νόμο και την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος δικαιολογητικά.

Οι υποψήφιοι που ενδιαφέρονται για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλουν τα κάτωθι:

1. Αίτηση (ειδικό έντυπο) με στοιχεία επικοινωνίας και αναφορά στο θέμα, στην προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης και τον προτεινόμενο επιβλέποντα.
2. Αντίγραφο Πτυχίου/-ων.
3. Αντίγραφο Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου από τον ΔΟΑΤΑΠ ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46 του ν. 4485/2017.
4. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
5. Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα στο οποίο θα αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική, η ερευνητική ή/και επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου.
6. Πιστοποιητικό γνώσης της Αγγλικής Γλώσσας επιπέδου Γ1/C1 (πιστοποιητικά αποδεκτά από τον ΑΣΕΠ επιπέδου Γ1/ C1). Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Αγγλόφωνου Προγράμματος Σπουδών αναγνωρισμένου από τον ΔΟΑΤΑΠ.
7. Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας.
8. Αντίτυπο της Μεταπτυχιακής Διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή.
9. Αντίτυπα επιστημονικών δημοσιεύσεων, άρθρων, κλπ (αν υπάρχουν).
10. Κάθε άλλο συμπληρωματικό στοιχείο χρήσιμο για την αξιολόγηση του υποψηφίου.

Διαδικασία Επιλογής Διδακτορικών Φοιτητών

1. Η Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών, αφού λάβει υπόψη τις αιτήσεις με τα ερευνητικά θέματα που έχουν υποβληθεί από τα μέλη ΔΕΠ, τις κατηγοριοποιεί με βάση την συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου, και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τον ορισμό τριμελών επιτροπών ανά κατηγορία θεμάτων. Οι επιτροπές ορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

2. Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψηφίους σε συνέντευξη. Στην συνέντευξη συμμετέχει και το μέλος ΔΕΠ που πρότεινε το θέμα (Επιβλέπων).

Κατόπιν υποβάλλει στην Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός. Η Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών θα κοινοποιεί την εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής στον επιβλέποντα ζητώντας την γνώμη του για την εισήγηση καθώς και την πρότασή του για τον ορισμό Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής για τον υποψήφιο που προτείνεται να γίνει δεκτός.

Η Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών μετά από έλεγχο όλων των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων κοινοποιεί στη Συνέλευση την εισήγησή της συνοδευόμενη με το υπόμνημα των επιτροπών και του επιβλέποντος καθώς και εισήγηση για τις τυχόν υποχρεώσεις του φοιτητή, για παρακολούθηση μαθημάτων από το Προπτυχιακό ή/ και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών και των Σεμιναρίων που διοργανώνει το Τμήμα.

3 Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπ' όψιν της τις εισηγήσεις εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου. Στην απόφαση έγκρισης ορίζεται η

γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή και οι τυχόν υποχρεώσεις του υποψήφιου διδάκτορα.

4. Μερική τροποποίηση του τίτλου της διδακτορικής διατριβής ή τυχόν αναπροσαρμογή του στα δεδομένα που προκύπτουν από την έρευνα του Υποψήφιου Διδάκτορα επιτρέπεται με τεκμηριωμένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και θετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος εντός δύο ετών από την έναρξη των σπουδών. Σημαντική αλλαγή του τίτλου η οποία υποδηλώνει μεταβολή του αντικειμένου έρευνας σημαίνει την έναρξη νέας διαδικασίας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.

Χρονική Διάρκεια

1. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος είναι τα τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη, ενώ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) ημερολογιακά έτη. Η χρονική αυτή διάρκεια υπολογίζεται από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

2. Για σοβαρούς λόγους και μετά από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή η οποία συνοδεύεται από την σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια σπουδών, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διδακτορικών Σπουδών.

3. Για σοβαρούς λόγους ο υποψήφιος διδάκτορας έχει το δικαίωμα, με πλήρως τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη αίτησή του, να ζητήσει αναστολή φοίτησης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Με απόφαση της Συνέλευσης μετά από αίτηση του Υποψήφιου Διδάκτορα είναι δυνατή η αναστολή φοίτησης για περίοδο έως δύο (2) έτη. Ο χρόνος υποχρεωτικής στράτευσης, ως και η προβλεπόμενη από την νομοθεσία άδεια μητρότητας θεωρείται αυτοδίκαια ως χρόνος διακοπής σπουδών, πέραν του τυχόν πιο πάνω χρόνου αναστολής σπουδών των δύο (2) ετών.

Κατά την περίοδο αναστολής ο υποψήφιος διδάκτορας χάνει προσωρινά τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται σύμφωνα με το ν. 4485/2017. Η αναστολή μπορεί να διακοπεί ύστερα από αίτηση επανεγγραφής του υποψήφιου διδάκτορος προς τη Συνέλευση του Τμήματος. Μετά το πέρας της εγκεκριμένης αναστολής, ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει να υποβάλει αίτηση επανεγγραφής στο Τμήμα.

4. Σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης, η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να εισηγηθεί στη Σύγκλητο τη διαγραφή του υποψηφίου διδάκτορα.

Επίβλεψη Διδακτορικής Διατριβής

1. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα που αρχίζει την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής ορίζεται από τη Συνέλευση, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διδακτορικών Σπουδών, Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον Επιβλέποντα καθηγητή, που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής και ανήκει στην α' βαθμίδα ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή και δύο άλλα μέλη που μπορεί να είναι i) μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του Τμήματος Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής ή άλλου Τμήματος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ii) καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος iii) ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της

Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής εφόσον είναι κάτοχοι Δ.Δ. και διαθέτουν αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο. Υποχρεωτικά ένα τουλάχιστον μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής θα πρέπει να προέρχεται από άλλο ΑΕΙ ή ερευνητικό κέντρο. Το ερευνητικό και διδακτικό αντικείμενο των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής πρέπει να σχετίζεται άμεσα με την ερευνητική κατεύθυνση της υπό εκπόνηση Διατριβής.

2. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει το μέγιστο έως πέντε (5) υποψήφιους διδάκτορες, εντός του Τμήματος.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο επιβλέπων εκλείπει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Συνέλευση του Τμήματος εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου διδάκτορα και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, διαφορετικά σε ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδασκόντων που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Αν ο αρχικός επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

4. Τα ονόματα των υποψήφιων διδασκόντων, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών, σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδακτόρων - Προϋποθέσεις Απόκτησης Διδακτορικού Διπλώματος

1. Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

2. Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών (άρθρο 40, παρ. 3 του ν. 4485/2017)

3. Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν υποχρέωση να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά ακαδημαϊκό έτος. Η ανανέωση εγγραφής των υποψηφίων διδασκόντων ανά ακαδημαϊκό έτος γίνεται πριν τη έναρξη του χειμερινού εξαμήνου.

4. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος απαιτούνται:

- δύο (2) τουλάχιστον πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους καταχωρημένα σε διεθνείς επιστημονικές βάσεις δεδομένων προερχόμενες από το αντικείμενο της διατριβής
- προσφορά εκπαιδευτικού έργου διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ακαδημαϊκών εξαμήνων και
- συγγραφή πρωτότυπης Διδακτορικής Διατριβής στην Ελληνική ή την Αγγλική γλώσσα.

5. Ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει:

- I. να παραδώσει αντίτυπο της Ερευνητικής Πρότασης για τη Διδακτορική Διατριβή και να την παρουσιάσει εντός ενός (1) έτους από την ημερομηνία που γίνεται δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας. Η Ερευνητική Πρόταση μπορεί να γίνει αποδεκτή (με ή χωρίς τροποποιήσεις) ή να απορριφθεί για συγκεκριμένους λόγους. Σ' αυτή την περίπτωση η Τριμελής Επιτροπή προτείνει τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην Ερευνητική Πρόταση και ζητεί την επανεξέταση του φοιτητή, μετά την παρέλευση τουλάχιστον ενός (1) μηνός. Λεπτομερείς οδηγίες για την συγγραφή της Ερευνητικής Πρότασης δίνονται στο Παράρτημα Α.
- II. να αξιολογηθεί γραπτά ή και προφορικά κατά την κρίση της Τριμελούς Επιτροπής, στο γνωστικό αντικείμενο που σχετίζεται με το θέμα της διατριβής του, πριν ή κατά τη διάρκεια της παρουσίας της Ερευνητικής Πρότασης. Σε περίπτωση αποτυχίας, η εξέταση μπορεί να επαναληφθεί μετά την παρέλευση τουλάχιστον ενός (1) μηνός. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας του φοιτητή, το θέμα παραπέμπεται στην Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών, η οποία θα εισηγείται κατά περίπτωση είτε τη διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα είτε τη δυνατότητα μίας (1) ακόμη επανεξέτασης.

6. Με απόφαση της Συνέλευσης μπορεί ο υποψήφιος διδάκτορας να εκτελέσει τμήμα ή το σύνολο του πειραματικού μέρους της διατριβής σε αναγνωρισμένα Ερευνητικά Ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

7. Κατά το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους ο Υποψήφιος Διδάκτορας παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής του διατριβής. Στο υπόμνημα αναφέρεται η ερευνητική πρόοδος της διατριβής, οι δημοσιεύσεις, συμμετοχές σε σεμινάρια και συνέδρια, όπως επίσης και η συμμετοχή στις προβλεπόμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Ακόμη, στην έκθεση πρέπει να αναφέρονται οι τυχόν δυσκολίες και τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά το προηγούμενο έτος. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την τριμελή επιτροπή, καταχωρίζονται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου.

Συγγραφή – Υποστήριξη και Αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής

1. Μετά το πέρας της ερευνητικής διαδικασίας συγγράφεται από τον υποψήφιο η Διδακτορική Διατριβή στην Ελληνική ή Αγγλική γλώσσα με βάση την απόφαση έγκρισης. Λεπτομερείς οδηγίες για την συγγραφή της Διδακτορικής Διατριβής δίνονται στο Παράρτημα Β. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει αίτηση μαζί με αντίτυπο της διδακτορικής διατριβής και τα απαιτούμενα έγγραφα που πιστοποιούν την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που ορίζονται στον Κανονισμό για τη δυνατότητα δημόσιας υποστήριξης της διατριβής στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή για τη δημόσια υποστήριξη της και αξιολόγηση της διατριβής.

2. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση του υποψηφίου, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στην Επιτροπή Διδακτορικών Σπουδών μαζί με την αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα ζητώντας τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διδακτορικής διατριβής. Η Συνέλευση του Τμήματος ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Διδακτορικών Σπουδών εγκρίνει την αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής και τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

3. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, εκτός από τα αφυπηρετήσαντα μέλη αυτής, τα οποία με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος αντικαθίστανται από ισάριθμα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485/2017, καθώς και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη, που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485/2017, δηλαδή μπορεί να είναι i) μέλη Δ.Ε.Π. Α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου καθηγητή του Τμήματος Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής ή άλλου Τμήματος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ii) καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος iii) ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής εφόσον είναι κάτοχοι Δ.Δ. και διαθέτουν αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του.

4. Ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει στη Γραμματεία περίληψη της Διατριβής και ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα. Επίσης οφείλει να παραδώσει τα πρωτογενή δεδομένα για το αρχείο του Τμήματος και αντίτυπο της διατριβής στην επταμελή εξεταστική επιτροπή. Η δημόσια υποστήριξη της διατριβής ορίζεται από τον Επιβλέποντα Καθηγητή τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες μετά τον ορισμό της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής από τη Συνέλευση και το αργότερο σε διάστημα τριών (3) μηνών. Η Γραμματεία δημοσιοποιεί το γεγονός με την κυκλοφορία στην Πανεπιστημιακή κοινότητα ηλεκτρονικής ανακοίνωσης, που περιλαμβάνει την ημερομηνία υποστήριξης της διατριβής, περίληψη της διατριβής και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου.

5. Η διδακτορική διατριβή υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων, κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια την εγκρίνει, με πλειοψηφία πέντε (5) τουλάχιστον από τα μέλη της και αξιολογεί τη Διδακτορική Διατριβή με τους βαθμούς ΚΑΛΩΣ, ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ. Τα αφυπηρετήσαντα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, που έχουν αντικατασταθεί μπορεί να παρίστανται κατά τη συνεδρίαση χωρίς δικαίωμα ψήφου.

6. Σε περίπτωση απόρριψης της διδακτορικής διατριβής, με απόφαση της Συνέλευσης δίνεται ευκαιρία στον υποψήφιο να ξαναπαρουσιάσει τη διδακτορική διατριβή σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού λάβει υπόψη του τυχόν υποδείξεις της εξεταστικής επιτροπής.

Αναγόρευση υποψηφίου σε διδάκτορα του Τμήματος -Τελετουργικό Αποφοίτησης – Τύπος Διπλώματος

1. Ο υποψήφιος διδάκτορας οφείλει να καταθέσει ένα (1) αντίτυπο σε ηλεκτρονική μορφή και ένα (1) σε έντυπη μορφή της Διδακτορικής Διατριβής, στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), με τις διορθώσεις που προτείνει η Εξεταστική Επιτροπή και με την έγγραφη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντος.

2. Ο υποψήφιος διδάκτορας φέρει την ιδιότητα του διδάκτορος του Τμήματος Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, της Σχολής Επιστημών Υγείας και Αγωγής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, από την ημερομηνία υποστήριξης και επιτυχούς εξέτασης της διδακτορικής διατριβής από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή (γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ 24/2011). Προϋπόθεση για τη χορήγηση της βεβαίωσης περάτωσης αποτελεί η κατάθεση των αντιτύπων στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

3. Η αναγόρευση του Υποψήφιου σε Διδάκτορα γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, στην οποία πρέπει να γίνεται ρητή αναφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του υποψήφιου που προαναφέρθηκαν.

4. Το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος καθορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών του Πανεπιστημίου.

Διαγραφή υποψηφίων διδασκόντων

Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να αποφασίσει και να εισηγηθεί στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος τη διαγραφή υποψήφιου διδάκτορα στις κάτωθι περιπτώσεις:

- α) Μη υποβολή ή υποβολή ανεπαρκούς υπομνήματος προόδου.
- β) Μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του.
- γ) Μη ανανέωση εγγραφής.
- δ) Μη περάτωση εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής εντός της προβλεπόμενης διάρκειας όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό.
- ε) Διαπίστωση από τη Συνέλευση λογοκλοπής σε οποιοδήποτε στάδιο της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Επίσης η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει τη διαγραφή υποψήφιου διδάκτορα αυτοδίκαια ύστερα από αίτησή του.

Εφόσον τεθεί ζήτημα διαγραφής του και πριν από τη λήψη της σχετικής απόφασης, ο υποψήφιος διδάκτορας καλείται να εκφράσει την άποψή του, την οποία οφείλει να καταθέσει και εγγράφως, στη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισής του, η απόφαση λαμβάνεται από τη Συνέλευση ερήμην του.

Κανόνες δεοντολογίας που αφορούν στα πνευματικά δικαιώματα και τις δημοσιεύσεις

1. Απαγορεύεται ρητά η αναπαραγωγή του όλου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.) καθώς και η μετάφραση, διασκευή, παραποίηση ή η απομίμηση τους χωρίς την κατάλληλη άδεια, όπως επιβάλλεται από τη νομοθεσία. Η απαγόρευση αυτή ισχύει ανεξάρτητα από τη μορφή αναπαραγωγής (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική, κ.λπ.) και συνιστά αφενός αστικό και ποινικό αδίκημα, αφετέρου σοβαρή πειθαρχική παράβαση.

2. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτων προσώπων σε οποιοδήποτε δημοσιευμένο έργο καθώς και η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συν-δημιουργού σε έργο στο οποίο δεν συνεισέφερε προσωπικό πνευματικό έργο, συνιστούν σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα, πέραν των λοιπών νομικών συνεπειών που μπορεί να έχουν.

3. Σε περίπτωση πνευματικού έργου που είναι συλλογικό αποτέλεσμα συνεισφοράς περισσοτέρων του ενός προσώπων, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να αναφέρονται όλα ως συν-δημιουργοί του εν λόγω πνευματικού έργου και ενδεχομένως κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους ή όπως συνηθίζεται σε κάθε επιστημονική περιοχή, καθώς επιμέρους περιοχές έχουν διαφορετικές συμβάσεις για τη σειρά των ονομάτων.

4. Αν το πνευματικό έργο είναι το τελικό εξαγόμενο αμειβόμενου ερευνητικού έργου που ανατέθηκε μέσω σύμβασης, είτε από φορέα του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, είτε από ιδιωτικό φορέα, πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί μέσω των όρων της σύμβασης.

5. Για την περίπτωση της εκμετάλλευσης των περιουσιακών δικαιωμάτων που ενδεχομένως προκύπτουν από την εκμετάλλευση δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, είτε από τον δημιουργό, είτε από τον εφευρέτη, ενδέχεται να υπάρχουν περιορισμοί οι οποίοι θα πρέπει να διερευνώνται κατά περίπτωση. Η περίπτωση αυτή ισχύει για έργα τα οποία παρήχθησαν με μέσα ή με τη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου ή και άλλου φορέα.

6. Στην περίπτωση εκπόνησης διδακτορικών διατριβών, τα πνευματικά δικαιώματά τους, κατ' αρχήν, ανήκουν από κοινού και εξ ίσου στον διδακτορικό φοιτητή, στον επιβλέποντα και στο αντίστοιχο Τμήμα, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε περίπτωση που η έρευνα έχει χρηματοδοτηθεί από ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος.

Θεωρείται αυτονόητο ότι η διδακτορική διατριβή είναι πρωτότυπο έργο του υποψηφίου, ο οποίος το υποβάλλει προς κρίση στις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης του Πανεπιστημίου.

7. Όταν ο διδακτορικός φοιτητής/διδάκτορας δημοσιεύει πρωτότυπες εργασίες που προκύπτουν από τη διδακτορική διατριβή, ο επιβλέπων καθηγητής ή άλλοι ερευνητές ή άλλα πρόσωπα, οι οποίοι έχουν ουσιαστική και πραγματική συνεισφορά στην ανάπτυξη των συγκεκριμένων εργασιών, τότε καθένας από αυτούς θα πρέπει να αναφέρεται ως συν-συγγραφέας σύμφωνα με την συνεισφορά στην παραγωγή της συγκεκριμένης εργασίας.

8. Εφόσον ο διδακτορικός φοιτητής εκδώσει σε οποιαδήποτε μορφή τη διδακτορική του διατριβή, είναι υποχρεωμένος να αναφέρει το όνομα του Ιδρύματος, της Σχολής και του Τμήματος στο οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη εργασία. Το ίδιο πρέπει να γίνεται και στην περίπτωση των πρωτότυπων δημοσιεύσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Οδηγίες Συγγραφής Ερευνητικής Πρότασης της Διδακτορικής Διατριβής

Η ερευνητική πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- i) *περίληψη*
- ii) *ανασκόπηση της βιβλιογραφίας*
- iii) *μεθοδολογία*
- iv) *προτεινόμενη στατιστική ανάλυση*
- v) *βιβλιογραφία*

i) Περίληψη

Παρουσιάζει συνοπτικά το περιεχόμενο της πρότασης

ii) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Έχει ως σκοπό να παρουσιάσει με συστηματικό τρόπο την επιστημονική βιβλιογραφία στην περιοχή ενδιαφέροντος της Διδακτορικής Διατριβής. Ξεκινά με ανασκόπηση στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο και εντοπισμό περιοχών στις οποίες παρουσιάζονται ελλείψεις ως προς την έρευνα. Συνεχίζει με ανασκόπηση στο εξειδικευμένο θέμα του ευρύτερου γνωστικού αντικείμενου που ενδιαφέρει το φοιτητή. Τελειώνει με αναγνώριση των θεμάτων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και που πιθανόν να αποτελέσουν και το αντικείμενο έρευνας της Διδακτορικής Διατριβής.

iii) Μεθοδολογία

Περιγράφει λεπτομερώς τη μέθοδο και τη διαδικασία της έρευνας και, συγκεκριμένα, τον τρόπο επιλογής του δείγματος (δειγματοληπτικό σχέδιο), την ανάλυση στατιστικής ισχύος που αναδεικνύει την επάρκεια του προτεινόμενου δείγματος, το πρόγραμμα παρέμβασης, τα όργανα, τη μεθοδολογία συλλογής των δεδομένων και το χρονοδιάγραμμα.

iv) Στατιστική Ανάλυση

Παρουσιάζεται ο προτεινόμενος τρόπος στατιστικής επεξεργασίας των δεδομένων για τους στατιστικούς ελέγχους που θα πραγματοποιηθούν.

v) Βιβλιογραφία

Εδώ γίνεται η καταχώρηση όλων των πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη διατριβή (βιβλία, άρθρα σε περιοδικά, ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.). Τα στοιχεία σε κάθε βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να δίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες για συγγραφείς του American Journal of Clinical Nutrition.

Παραδείγματα για τις βιβλιογραφικές παραπομπές:

Άρθρο σε περιοδικό:

Hamer M, Steptoe A. Prospective study of physical fitness, adiposity, and inflammatory markers in healthy middle-aged men and women. *Am J Clin Nutr* 2009;89:85-89.

Κεφάλαιο σε βιβλίο:

Young VR, Tharakan JF. Nutritional essentiality of amino acids and amino acid requirements in healthy adults. 2nd. ed. In: Cynober LA, ed. *Metabolic and therapeutic aspects of amino acids in clinical nutrition*. Boca Raton, FL: CRC Press, 2004:439–70.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Οδηγίες Συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής

Για τη διασφάλιση της ομοιομορφίας, οι Διδακτορικές Διατριβές θα πρέπει να έχουν την παρακάτω μορφή:

- Εξώφυλλο (με βάση το υπόδειγμα)
- Σελίδα τίτλου (με βάση το υπόδειγμα)
- Ευχαριστίες (προαιρετικά)
- Περιεχόμενα (όπου παρουσιάζεται ο Πίνακας περιεχομένων με σελίδες)
- Κύριο μέρος διατριβής (δες πιο κάτω)
- Παράρτημα (δες πιο κάτω)

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ Η διάσταση της σελίδας πρέπει να είναι A4, τα περιθώρια 2 εκ. πάνω, κάτω και δεξιά και 2,5 εκ. αριστερά, η στοίχιση πλήρης, η γραμματοσειρά θα πρέπει να υποστηρίζει ελληνικούς χαρακτήρες (π.χ. Times New Roman, Arial), με μέγεθος 12 και το διάστιχο 1,5 εκ. Μεταξύ των παραγράφων πρέπει να μεσολαβεί 1,5 διάστιχο κενό. Προτείνεται οι Διατριβές να δομούνται με Κεφάλαια ή να περιλαμβάνουν Κεφάλαια. Η αρίθμηση των Κεφαλαίων και υποκεφαλαίων να γίνεται με αραβικούς αριθμούς π.χ. 1.1., 1.2. ή 1.1.1., 1.2.1., 1.2.2. κ.ο.κ.

Το **κύριο μέρος της διατριβής** θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες και υπο-ενότητες:

1. Περίληψη (στα Ελληνικά και Αγγλικά)
  - 1α. Λέξεις κλειδιά
2. Εισαγωγή
3. Μεθοδολογία
4. Αποτελέσματα
5. Συζήτηση
6. Βιβλιογραφία

Περίληψη

Κατατοπιστική σύνοψη του σχεδιασμού, των πεπραγμένων και των ευρημάτων της μελέτης. Να είναι δομημένη στις ακόλουθες ενότητες: Εισαγωγή και Σκοπός, Υλικό και Μέθοδος, Αποτελέσματα, Συμπεράσματα. Συστήνεται να μην ξεπερνά τις 500 λέξεις.

Λέξεις-κλειδιά Αμέσως μετά την Περίληψη να παρατίθενται έως 5 λέξεις-κλειδιά. Αυτές πρέπει να αντιπροσωπεύουν διεθνείς όρους λεξικογράφησης. Για τις ιατρο-βιολογικές επιστήμες μπορεί να γίνει χρήση του Index Medicus και την απόδοσή του στα Ελληνικά από το ΙΑΤΡΟΤΕΚ (MeSH-Hellas-Βιοϊατρική Ορολογία).

Εισαγωγή

Παρουσίαση του επιστημονικού υποβάθρου στην περιοχή ερευνητικού ενδιαφέροντος της Διατριβής με συστηματικό τρόπο. Αρχικά θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ανασκόπηση στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο και ακολούθως στο εξειδικευμένο θέμα του ευρύτερου αντικειμένου της διατριβής. Στη συνέχεια θα πρέπει να αναδειχθεί το ερευνητικό κενό και να γίνει αναγνώριση των θεμάτων που χρήζουν διερεύνησης.

Σκοπός Στην παράγραφο αυτή θα πρέπει να αναφερθούν τα ερευνητικά κενά στη βιβλιογραφία του γνωστικού αντικείμενου και, στη συνέχεια, οι υποθέσεις και οι συγκεκριμένοι στόχοι που αποτελούν το αντικείμενο έρευνας της Διατριβής.

Μεθοδολογία

Παρουσίαση των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίηση της Διατριβής. Συστήνεται να χωριστεί σε επιμέρους υπο-ενότητες:

- *Σχεδιασμός της έρευνας*, όπου περιγράφεται αν είναι εργαστηριακή έρευνα, επιδημιολογική μελέτη παρατήρησης, διπλά – τυφλή, τυχαιοποιημένη μελέτη παρέμβασης, ή μέτα-ανάλυση, ο τόπος και το χρονικό διάστημα διεξαγωγής. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνει σαφής προσδιορισμός όλων των εκβάσεων, εκθέσεων, συντελεστών πρόβλεψης, και αν χρειάζεται, διαγνωστικών κριτηρίων.
- *Δείγμα της έρευνας*, όπου περιγράφεται αναλυτικά το είδος (μελέτη σε ανθρώπους, μελέτη σε πειραματόζωα, μελέτη in vitro) και το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε, ο τρόπος δειγματοληψίας (π.χ. απλή τυχαία, διαστρωματοποιημένη, κατά συστάδες, διαδοχικοί ασθενείς, μη συστηματική δειγματοληψία), ο τρόπος επιλογής του δείγματος (κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού των συμμετεχόντων), το ποσοστό συμμετοχής (αν πρόκειται για μελέτη σε ανθρώπους), ο τρόπος συλλογής των δεδομένων (προσωπική συνέντευξη, αυτοσυμπληρούμενα, τηλεφωνικά, κλπ), καθώς και το χρονοδιάγραμμα της μελέτης.
- *Μετρήσιμα χαρακτηριστικά*, όπου αναγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες χημικών ή/και βιοχημικών προσδιορισμών, κλινικές και παρακλινικές εξετάσεις, αναλύσεις μοριακής γενετικής, εφαρμογές προγραμμάτων βιοπληροφορικής, καθώς και των ερωτηματολογίων που χρησιμοποιήθηκαν (με τις αντίστοιχες άδειες αν πρόκειται για προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων ερευνητών). Για κάθε χαρακτηριστικό που έχει χρησιμοποιηθεί, θα πρέπει να παρατεθούν οι βιβλιογραφικές πηγές της μεθοδολογίας και λεπτομέρειες ως προς τις μεθόδους αξιολόγησης και μέτρησης και των οργάνων που χρησιμοποιήθηκαν.
- *Στατιστική ανάλυση*, θα πρέπει να αναφερθούν οι στατιστικές μέθοδοι, δηλ., τα περιγραφικά στατιστικά μέτρα που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. μέση τιμή, τυπική απόκλιση, διάμεσος & τεταρτημόρια, ποσοστά), οι στατιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τον έλεγχο των υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τον έλεγχο των προϋποθέσεων ορθής εφαρμογής των παραμετρικών ή μη-παραμετρικών κριτηρίων, οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την εξέταση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παραμέτρων, η στατιστική ισχύς των ελέγχων, και τέλος το στατιστικό λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε.
- *Βιοηθική*, όπου δηλώνεται ότι η έρευνα έγινε με βάση τις αρχές Βιοηθικής για ανθρώπους και ζώα, όπως ορίζει η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και η ελληνική νομοθεσία. Σε περιπτώσεις ερευνών που αφορούν ανθρώπους, πρέπει να διευκρινίζεται ότι τηρήθηκε η Διακήρυξη του Ελσίνκι (1989) και ότι οι συμμετέχοντες είχαν ενημερωθεί για τους σκοπούς της μελέτης και εγγράφως συναινέσει για την συμμετοχή τους σε αυτή. Στην ενότητα αυτή αναγράφεται και τυχόν σύγκρουση συμφερόντων που μπορεί να υπήρχε κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

Αποτελέσματα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται (με ακρίβεια και σαφήνεια) τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων, χωρίς να σχολιάζονται ή να συγκρίνονται με ευρήματα άλλων εργασιών. Για παράδειγμα, σε εκείνες από τις μελέτες που χρησιμοποιούν δεδομένα που έχουν συλλεχθεί στο πεδίο, θα πρέπει κατ' αρχάς να αναφερθεί ο αριθμός των συμμετεχόντων σε κάθε στάδιο της μελέτης (αριθμός εν δυνάμει επιλεγμένων, εξετασθέντων ως προς την επιλεξιμότητα, όσων κρίθηκαν κατάλληλοι για συμμετοχή στη μελέτη, όσων συμπεριλήφθηκαν, όσων ολοκλήρωσαν τη

διαδικασία παρακολούθησης /παρέμβασης και όσων τελικά αναλύθηκαν). Για την καλύτερη παρουσίαση των ανωτέρω πληροφοριών, προτείνεται η χρήση διαγράμματος ροής. Ακολούθως, θα πρέπει να αναφερθούν τα περιγραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων (κοινωνικο-δημογραφικά, κλινικά, παρακλινικά, διατροφικά, έκθεση σε πιθανούς παράγοντες κινδύνου). Κατ' αντιστοιχία, στις μελέτες που περιλαμβάνουν χημικούς, μικροβιολογικούς προσδιορισμούς σε τρόφιμα ή σε διάφορα βιολογικά δείγματα, θα πρέπει κατ' αρχάς να παρουσιασθούν τα βασικά χαρακτηριστικά των δειγμάτων που εξετάστηκαν.

Όσον αφορά τα κύρια ευρήματα, θα πρέπει να παρατεθούν αρχικά οι μη σταθμισμένες εκτιμήσεις και εν συνεχεία οι σταθμισμένες ως προς τους συγχυτικούς παράγοντες. Τέλος, θα πρέπει να παρουσιαστούν τυχόν επιπλέον αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν (π.χ. αναλύσεις υπο-ομάδων, αλληλεπιδράσεων).

Για την καλύτερη παρουσίαση των αποτελεσμάτων συνίσταται η χρήση Πινάκων, Σχημάτων ή Διαγραμμάτων. Όσον αφορά τους Πίνακες, κάθε στήλη θα πρέπει να έχει σύντομη επεξηγηματική επικεφαλίδα, ενώ θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση κάθετων γραμμών για το διαχωρισμό των στηλών. Κάθε Πίνακας, Σχήμα ή Διάγραμμα θα πρέπει να είναι αυτο-επεξηγούμενο. Τυχόν επεξηγήσεις (π.χ. χρήση συντμήσεων, τρόπος παρουσίασης των δεδομένων κ.λπ.) θα πρέπει να αναφέρονται με παραπομπές αμέσως μετά τον Πίνακα, Σχήμα ή Διάγραμμα. Συνίσταται τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σε Πίνακες να μην επαναλαμβάνονται αυτούσια στο κείμενο των Αποτελεσμάτων και το αντίστροφο.

Συζήτηση

Η ενότητα αυτή συνδέεται με την εισαγωγή και ιδιαίτερα την υπο-ενότητα του Σκοπού της μελέτης. Αρχικά θα πρέπει να αναφερθούν συνοπτικά τα αποτελέσματα-κλειδιά συναρτήσει των αντικειμενικών στόχων της μελέτης. Ακολούθως, θα πρέπει να ερμηνευτούν συνολικά τα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της μελέτης και τους πιθανούς περιορισμούς. Τα ευρήματα της μελέτης θα πρέπει να συγκριθούν με αυτά άλλων ερευνητών που εξέτασαν το ίδιο ή παρόμοια θέματα και να συζητηθούν οι διαφορές ή ομοιότητες που προκύπτουν.

Περιορισμοί Πρέπει να αναφερθούν και να συζητηθούν οι περιορισμοί της μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη πιθανές πηγές συστηματικών σφαλμάτων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να περιγραφεί και κάθε προσπάθεια αντιμετώπισης των πιθανών πηγών συστηματικών σφαλμάτων.

Συμπεράσματα Η ενότητα αυτή θα πρέπει να κλείνει τη Διατριβή με συζήτηση ευρύτερης αποδοχής των ευρημάτων, προοπτικές από την εφαρμογή τους, συστάσεις για τη δημόσια υγεία οι οποίες προκύπτουν από τα ευρήματα της Διδακτορικής Διατριβής ή συστάσεις για μελλοντική διερεύνηση του θέματος μέσω της διεξαγωγής επιπλέον μελετών, ακόμα και διατύπωση πιθανών ερωτημάτων που προέκυψαν από τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν.

Βιβλιογραφία

Στην ενότητα αυτή γίνεται η καταχώρηση όλων των βιβλιογραφικών πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη διατριβή (βιβλία, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, άρθρα σε περιοδικά, ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.). Τα στοιχεία σε κάθε βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να δίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες για συγγραφείς του American Journal of Clinical Nutrition (http://ajcn.nutrition.org/site/misc/ifa_format.xhtml#ref).

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές στο κείμενο αριθμούνται με αύξοντα αριθμό κατά τη σειρά εμφάνισής τους. Με την ίδια σειρά και τον ίδιο αριθμό αναφέρονται και στο βιβλιογραφικό κατάλογο, ο οποίος περιέχει όλες τις παραπομπές που αναφέρθηκαν στη Διατριβή και μόνο αυτές. Οι αναφορές συστήνεται να είναι πρόσφατες (συνήθως της

τελευταίας 10ετίας) εκτός αν πρόκειται για αναφορές που συνιστούν πρωτογενείς πηγές της διατριβής ή για μελέτες καίριας σημασίας για το υπό μελέτη θέμα.

Παραδείγματα για τις βιβλιογραφικές παραπομπές:

Άρθρο σε περιοδικό:

Hamer M, Steptoe A. Prospective study of physical fitness, adiposity, and inflammatory markers in healthy middle-aged men and women. *Am J Clin Nutr* 2009;89:85-89.

Κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο:

Young VR, Tharakan JF. Nutritional essentiality of amino acids and amino acid requirements in healthy adults. 2nd. ed. In: Cynober LA, ed. *Metabolic and therapeutic aspects of amino acids in clinical nutrition*. Boca Raton, FL: CRC Press, 2004:439-7.

Για αναφορές που εντοπίστηκαν σε δικτυακό τόπο, σημειώνετε το όνομα του συγγραφέα (αν είναι γνωστό) ή του οργανισμού/ινστιτούτου που παραθέτει την πληροφορία αυτή, π.χ.

Food and Agriculture Organization [FAO] (2010) Rice farming in Kenya. Προσπελάσθηκε της 24 Φεβρουαρίου, 2010, στο <http://www.fao.org/isfp/isfp-home/en/>

Παράρτημα

Στο παράρτημα παρατίθενται τα ερωτηματολόγια της έρευνας, και ότι άλλο πληροφοριακό υλικό που κρίνεται αναγκαίο για την κατανόηση του κειμένου. Εάν έχουν προκύψει δημοσιεύσεις ή/και ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια θα ήταν χρήσιμο να συμπεριληφθούν στο Παράρτημα, στο τέλος της διατριβής.

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ και λεπτομέρειες ανάλογα με το κάθε είδος μεθοδολογικού σχεδιασμού της Διδακτορικής Διατριβής οι υποψήφιοι συγγραφείς μπορούν να συμβουλευτούν τις διεθνείς οδηγίες STROBE και CONSORT:

- **STROBE statement:** Κατευθυντήριες οδηγίες για την καταγραφή και δημοσίευση των επιδημιολογικών μελετών παρατήρησης (προοπτικών μελετών, μελετών ασθενών-μαρτύρων, συγχρονικών μελετών)
  - http://www.strobe-statement.org/fileadmin/Strobe/uploads/translations/STROBE_Statement_Greek_2011.pdf
- **CONSORT statement:** Κατευθυντήριες οδηγίες για την καταγραφή και δημοσίευση τυχαιοποιημένων κλινικών δοκιμών
  - www.consort-statement.org/index.aspx?o=4156
  - <http://annals.org/article.aspx?articleid=745807>

Περισσότερες πληροφορίες παρουσίασης για κάθε είδος μεθοδολογικού σχεδιασμού:

- <http://www.cochrane.org/about-us/evidence-based-health-care/webliography/books/reporting>